

Natuurwandelpad Grootmeer

Het Grootmeer is een heideveen tussen Vessem en Wintelre. Het is in 1990 aangewezen als beschermd natuurmonument. Een kenmerkende eigenschap van het Grootmeer is het kalkrijke water, afkomstig van het nabijgelegen pompstation van de Waterleidingmaatschappij Oost-Brabant. Dit water zorgt voor een vegetatie en fauna, die in de omgeving zeldzaam is. Het oeverkruid en de heidekikker zijn daar voorbeelden van.

In 1999 is er een grootscheeps herstelplan uitgevoerd, waarmee voorkomen werd dat het Grootmeer zou veranderen in een moerasbos. Belangrijk is het Grootmeer verder voor watervogels en de veelvuldig voorkomende padden, die zich hier voortplanten.

Startpunt bij de P op het kaartje: Parkeerplaats Grootmeer, Merenweg 5, 5513 NZ, Wintelre.

1 Paddentrek

De oever van het meer aan uw linkerhand is begroeid met riet en wilgen. Daartussen hebben allerlei planten die van een natte omgeving houden een plaats gevonden. U herkent natuurlijk de gele lis. Op het drogere deel vlak bij het fietspad komen allerlei andere kruiden voor.

Onder de weg en het fietspad lopen de paddentunnels. De groene schermen leiden de padden naar de tunnel. Vroeger werden ze met de hand overgezet. Zonder maatregelen zouden vele duizenden padden hier in het verkeer omkomen.

2 Kleinmeer

Kleinmeer werd vroeger "Auw Meer" genoemd.

Hierin wordt het schone, maar kalkrijke spoelwater van de filters van de drinkwaterwinning van Brabant Water geloosd. Het zicht op het ven wordt ernstig beperkt door de rijke begroeiing van de oevers.

3 Eik en Beuk

Op deze kruising ziet u duidelijk dat in dit naaldbos langs de paden loofhout staat: beuk, eik, berk. Dit loofhout is aangeplant om bosbrand te vertragen. In het douglasbos rechts lag vroeger ook een ven: het Peperven.

Links van het pad, na de flauwe bocht, ligt Kleinmeer. Maar het water is ook hier aan het zicht onttrokken door plantengroei.

4 Oevermoeras

In 1999 zijn er herstelwerkzaamheden uitgevoerd om het Grootmeer het karakter van open heideven terug te geven. Het ven was eerder omgeven door bos, maar nu ontstaat er een half begroeid heideterrein. Alhoewel het bos alweer onweerstaanbaar oprukt.

Links ziet u een gronddam met aan de linkerkant een apart watertje. Dit watertje wordt gevoed vanuit de Klein Meer en het spoelwater. In genoemde boezemwater bezinken eerst voedingsstoffen en kalk, zodat er rechts van de dam voedsel- en kalkarm water in het ven stroomt. Op de gronddam staan bomen, die veelvuldig door vogels als rustplaats gebruikt worden.

5 Uitzichtpunt Grootmeer

Geniet van het uitzicht over Grootmeer en de watervogels. Zwanen, futen, witte en blauwe reiger en veel eenden soorten kunnen hier gespot worden. Een verrekijker is dan wel handig.

6 Sparrenbossen

Even verder onder dit pad ligt de waterpersleiding naar Veldhoven. In de sparrenaanplant is bij veel bomen duidelijk een vervorming van de stammen te zien, die het gevolg is van de winter van 1989 - 1990, toen de toppen van deze bomen zijn afgevroren. Let ook op de grove dennen, die spontaan tussen de sparren zijn opgegroeid.

Tijdens de werkverschaffing in de dertiger jaren zijn bij de aanleg van dit bos ontwateringsgreppels gegraven. Door stijgende temperaturen en de dalende grondwaterstand is de vitaliteit van de bomen sterk teruggelopen. Ze zijn nu erg kwetsbaar voor vraat van insecten als de letterzetter. Een kevertje dat gangen graaft onder de bast van de spar. Veel sparren sterven daardoor af.

7 Bomen

De lariks is gemakkelijk te herkennen, want de korte naalden staan in bosjes bijeen en in de winter vallen ze af. Rechts ligt een bos met meer gemengde begroeiing. We kunnen nu ook kennis maken met de douglasspar. Als je de naalden tussen je vingers wrijft, ruik je een citrusgeur. De gladde stam zit vol harsknobbels. Ook de kegels hebben een duidelijk kenmerk: de zaden steken tussen de schubben naar buiten.

Dit bos is geplant in 1928 - 1929. De percelen worden periodiek gedund en van ongewenste ondergroei ontdaan. De Amerikaanse vogelkers werd vroeger verwijderd, in een poging de verspreiding te stoppen. Inmiddels is duidelijk dat het niet mogelijk is.

8 Hobbelpad

De hobbels in het pad zijn het gevolg van illegale motorcross.

9 Amerikaanse eiken

De bladeren van deze eiken zijn groter dan van de zomereik. In de herfst, na een nachtvorst, kleuren ze prachtig rood. Aan het einde van dit pad komen we aan de bosrand. Links ligt een aanplant van lariksen met berkenopslag. In 1920 zag je hier uitgestrekte heidevelden in plaats van bossen, landerijen en weiden.

10 Bankjes

Watervogels voelen zich hier bijzonder goed thuis. Karakteristiek voor dit ven zijn de meerkoeten met hun witte snavel en voorhoofd. Vaak worden ze verward met het waterhoentje. Deze vogel heeft echter een vuurrood voorhoofd en een rode snavel met een gele punt.

11 Oevers

Hier hebt u een mooi uitzicht op het ven. Het gebied heeft weer een open karakter. Vroeger kwamen er veel zandverstuivingen voor. De uitgestoven laagten vulden zich met water. Als de bodem van zo'n laagte uit ondoordringbaar leem bestaat, ontstaat er een ven. Hier in deze regio ook "meer" genoemd.

De oevers zijn in de zomer rijk begroeid met riet, dat helaas nogal wat zicht op het ven wegneemt. Als het water laag staat, is de meerbodem begaanbaar langs de begroeiing.

Eindpunt van de route

Naast het ontwikkelen van wandel- en fietsroutes organiseren vrijwilligers van IVN Veldhoven Eindhoven Vessem ook natuurexcursies, cursussen, workshops en andere natuuractiviteiten in de regio. Verken de mogelijkheden op de website van IVN-VEV.